

نام و نام خانوادگی:	سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱
تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲	ساعت شروع: ۱۰ صبح مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش
<http://aee.medu.gov.ir>

ردیف	سؤالات	بارم
قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) در آبگیری سه ماهی بود: <u>دو حازم</u> , یکی عاجز.	.۵ ب) هنوز فضا از نم باران <u>آکنده</u> است.
۲	با توجه به بیت زیر، یک معادل معنایی برای واژه «شیفتنه» بیابید. وقتی دل سودایی، می رفت به بستان ها <u>بی خویشتنم</u> کردی، بوی گل و ریحان ها	.۲۵
۳	با توجه به بیت: «بیامد دمان پیش گرد آفرید/ چو دخت کمنداقن او را بدید»، معنی واژه «دمان»، در کدام گزینه به درستی <u>نیامده است؟</u> الف) خروشنده ب) غرّنده ج) چالاک د) مهیب	.۲۵
۴	در بیت: «مرغ خوشخوان را بشارت باد کاندر راه عشق / دوست را با ناله شب های بیداران خوش است» کدام واژه اهمیت املایی <u>ندارد؟</u> الف) عشق ب) بیداران ج) بشارت د) مرغ	.۲۵
۵	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) عاقل در دفع مکاید دشمن تأخیر (ثواب / صواب) نبیند. ب) بعد از تو روا باشد (نقض / نغز) همه پیمان ها ج) عامل شهری به خلیفه نبشت که دیوار شهر خراب شده است آن را (amarat / عمارت) باید کردن.	.۷۵
۶	در کدام گزینه، املای همه واژه ها به درستی آمده است? الف) رعیت - وقاوت - مضرت - صندروس ب) توسن - استدعا - تجلی - خصم ج) حقه - معاش - طرفه - زاعر د) محنت - ربعت - بیقوله - معطوف	.۵
۷	املای درست کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) به <u>شصت</u> اندر آورده تیر خندگ	.۵
۸	کدام بخش از عبارت زیر، «حذف» شده است؟ نوع «حذف» را بنویسید. چنین گویند مردی به بغداد آمد و بر درازگوش نشسته بود و بُزی را رشته در گردن کرده، از پس وی می دوید.	.۵
۹	نقش دستوری ضمیر پیوسته (متصل) را در گزینه های زیر بنویسید. الف) ز روی لطف بگویش <u>که جانگه دارد</u> ب) چرا غم دگران می کند پریشانم	.۵
۱۰	در کدام گزینه، هر دو نوع «واو» عطف و ربط، دیده <u>نمی شود؟</u> الف) راهب، ضعیف و باریک میان بود و وقتی بیلش را به زمین فرو می برد و اندکی خاک بر می داشت به دشواری نفس می کشید. ب) نگاهش آرام و حرکاتش و زندگانی اش بی تلاطم بود و خیالش تخت. ج) خانه را اجاره می دادند یا به کسی می سپردند و از قند و چای گرفته تا تره بار و بُشن، همه را فراهم می کردند. د) ای فرزند حلالت نکنم که مطری و مسخرگی بیشه سازی که «همه قبیله من عالمان دین بودند.»	.۲۵
۱۱	کدام گروه اسمی، مطابق الگوی: «اسم+صفت+ مضاف الیه» <u>ساخته نشده است؟</u> الف) کنگره نویسندگان ایران ب) سفر تابستانی بیوش ج) خَلَف صدق نیاکان د) گریز رندانه معلم	.۲۵

نام و نام خانوادگی:	سؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱
تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	پایه: دهم دوره دوم متوسطه
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح

دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲
<http://aee.medu.gov.ir>

ردیف	سوالات	بارم
۱۲	در عبارت زیر، جمله هسته (پایه) و جمله وابسته (پیرو) را مشخص کنید. معنای خاکریز هم آن گاه تفهیم می شود که در میان یک دشت باز گرفتار آتش دشمن باشی.	.۵
۱۳	بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای سازنده در زبان فارسی، مرتب کنید. دگر ره چنان شد هنر آشکار کزان خیره شد دیده روزگار	.۵
۱۴	نقش دستوری اجزای مشخص شده در کدام گزینه متفاوت است؟ الف) شکوفایی گستره تو دل انگیز است. ب) آسمانی که پس از بارش باران، صاف و روشن است. ج) من به تو شور و شوقي خواهم آموخت. د) این تلاوت قرآن نیست.	.۵
۱۵	نقش دستوری اجزای مشخص شده را بنویسید. الف) ای سرور باران ها و فصل ها	.۵
۱۶	نوع «را» در مصraig «مرا مادرم نام، مرگ تو کرد» را بنویسید.	.۲۵
۱۷	در کدام مصraig، متمم با دو حرف اضافه نیامده است؟ الف) همیشه به جنگ اندرون نامدار ب) چو آمد خروشان به تنگ اندرش ج) به سهراب بر تیرباران گرفت	.۲۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۸	جاهاي خالي را با کلمات مناسب پر کنيد. هر حماسه چند ويژگي دارد؛ داستاني،، ملّي و۵
۱۹	در کدام گزینه نام نویسنده به ترتیب نام اثر درست آمده است؟ ادرزشیابی شتابزده - جوامع الحکایات - دیوار - من زنده ام - مائدۀ های زمینی الف) سهراب سپهری - حسین واعظ کاشفی - جمال میرصادقی - معصومه آباد - تولستوی ب) جلال آل احمد - سیدالدین محمد عوفی - جمال میرصادقی - معصومه آباد - آندره ژید	.۵
۲۰	با توجه به موارد قسمت الف، آرایه های مناسب را از قسمت ب انتخاب کنید و داخل کمانک بنویسید. (قسمت ب یک مورد اضافی است).	۱/۵
الف		
	الف) با من به سلام خشک ای دوست زبان تر کن / تا از مژه هر ساعت لعل ترّت افسانم) ب) کمان را به زه کرد و بگشاد بر / نبُد مرغ را پیش تیرش گذر ج) ما را سرِ باغ و بوستان نیست / هر جا که تویی، تفرّج آن جاست د) گل از شوق تو خندان در بهار است / از آنش رنگ های بی شمار است ه) نگه کرد سهراب و آمدش ننگ / برآشفت و تیز اندر آمد به جنگ و) آهنگ کید و مکر کردند تا مگر او را هلاک کنند و عالم از آثار وجود او پاک کنند.)	b
۲۱	با توجه به قسمت های مشخص شده، «نماد» و «تشبیه» را در مصraig های زیر بررسی کنید. الف) ای چون سبزه برآمده از دفتر روزگاران	.۵
ادامه سؤالات در صفحه سوم		
۲		

باسمہ تعالیٰ

رشنہ: کلیہ رشته ها	ساعت شروع: ۱۰ صبح	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	سوالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	نام و نام خانوادگی:
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://aee.medu.gov.ir			دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲

ردیف	سوالات	بارم
۲۲	مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید. الف) عنان را گران کرد و او را بخواند ب) او را نیز <u>بسمل</u> کردم تا عبرت همگان شود.	.۵
۲۳	آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) خروش سواران و اسپان ز دشت ز بهرام کیوان همی برگذشت (اغراق / تشییه) ب) زین کاروان سرای بسی کاروان گذشت ناچار کاروان شما نیز بگذرد (تضمين / استعاره)	.۵
۲۴	الف) یک بیت، بعد از بیت: «فلک در شگفتی ز عزم شماست/ ملک آفرین گوی رزم شماست» را بنویسید. ب) بیتی از شعر «دلیران و مردان ایران زمین» بنویسید که قافیه مصراع های آن «پاک و تابناک» باشد.	۱

قلمرو فکری (۸ نمره)

۲۵	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.	
الف	معلم مُشوش بود.	.۲۵
ب	مرگت چنان زندگی را به سُخره گرفت	.۲۵
ج	الهی، فضل خود را یار ما کن	.۵
د	تدبیر برادران برخلاف تقدیر رحمان آمد.	.۵
ه	به آورد با او بسنده نبود	.۵
و	در چشم به هم زدنی، پشت او را به خاک رسانید.	.۵
ز	ریش بر می کند و می گفت ای دریغ کافتان نعمتم شد زیر میخ	.۷۵
ح	خاک، مظهر فقر مخلوق در برابر غنای خالق است.	.۷۵
۲۶	حدیث: «حاِسِبُوا قَبْلَ أَنْ تُحَاسِبُوا»، با کدام عبارت قربت معنایی دارد؟ الف) به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار ب) واندر همه کاری داد از خویشتن بد	.۵
۲۷	در متن زیر، «عقل» با چه ویژگی هایی وصف شده است? چندان تناوری و بلند/ که هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می افتد	.۵
۲۸	به چه دلیل نویسنده معتقد است که: «مَثَلُ قُرْآنِ، مَثَلُ آبِ رُوَانِ اَسْتَ».؟	.۵
ادامه سوالات در صفحه چهارم		۳

باشه تعالی

سُؤالات امتحان نهایی درس: فارسی ۱ نام و نام خانوادگی:	پایه: دهم دوره دوم متوسطه تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۳/۱	ساعت شروع: ۱۰ صبح تعداد صفحه: ۴	رشته: کلیه رشته ها مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۲ http://aee.medu.gov.ir			

ردیف	سوالات	بارم
۲۹	هریک از ابیات زیر، با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟ (شماره بیت را داخل کمانک بنویسید) (الف) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید (ب) اشترب به شعر عرب در حالت است و طَرَب (ج) چه وجود نقش دیوار و چه آدمی که با او (د) هر آن که گرددش گیتی به کین او برخاست	.۵
۳۰	شاعر در بیت زیر، بر چه مفهومی تأکید دارد؟ نازَ بَرِّ خاکی ای درخت تنومند مَكسل از این آب و خاک ریشهٔ پیوند	.۵
۳۱	یک ضرب المثل، معادلِ مصراع دوم بیت زیر بنویسید. نباشی بس ایمن به بازوی خویش « خورَد گاو نادان ز پهلوی خویش»	.۵
۳۲	کدام مصراع با قسمت مشخص شده در سرودهٔ زیر ارتباط معنایی دارد؟ « تو را سپیده دمی در انتظار زاده شدن و پیکری در اشتیاق شهادت نامیدم.» (الف) بگذار بوسه زنیم بر شمشیری که در دستان توست (ب) ای دفترهای شعری که مقاومت پیشه کرده اید (ج) ای سرخ گل که فداکاری پیشه کرده ای (د) تو را آب ها و خوش ها نامیدم	.۵
۳۳	جمله: « ای کاش عظمت در نگاه تو باشد » را با سرودهٔ زیر از سهراب سپهری مقایسه کنید. « چشم ها را باید شست، جور دیگر باید دید. »	.۵
۴	بیروز و سرافراز باشید.	۲۰ جمع نمره